

Terveyserojen kaventaminen

Teemu Taulavuori

Johtava lääkäri

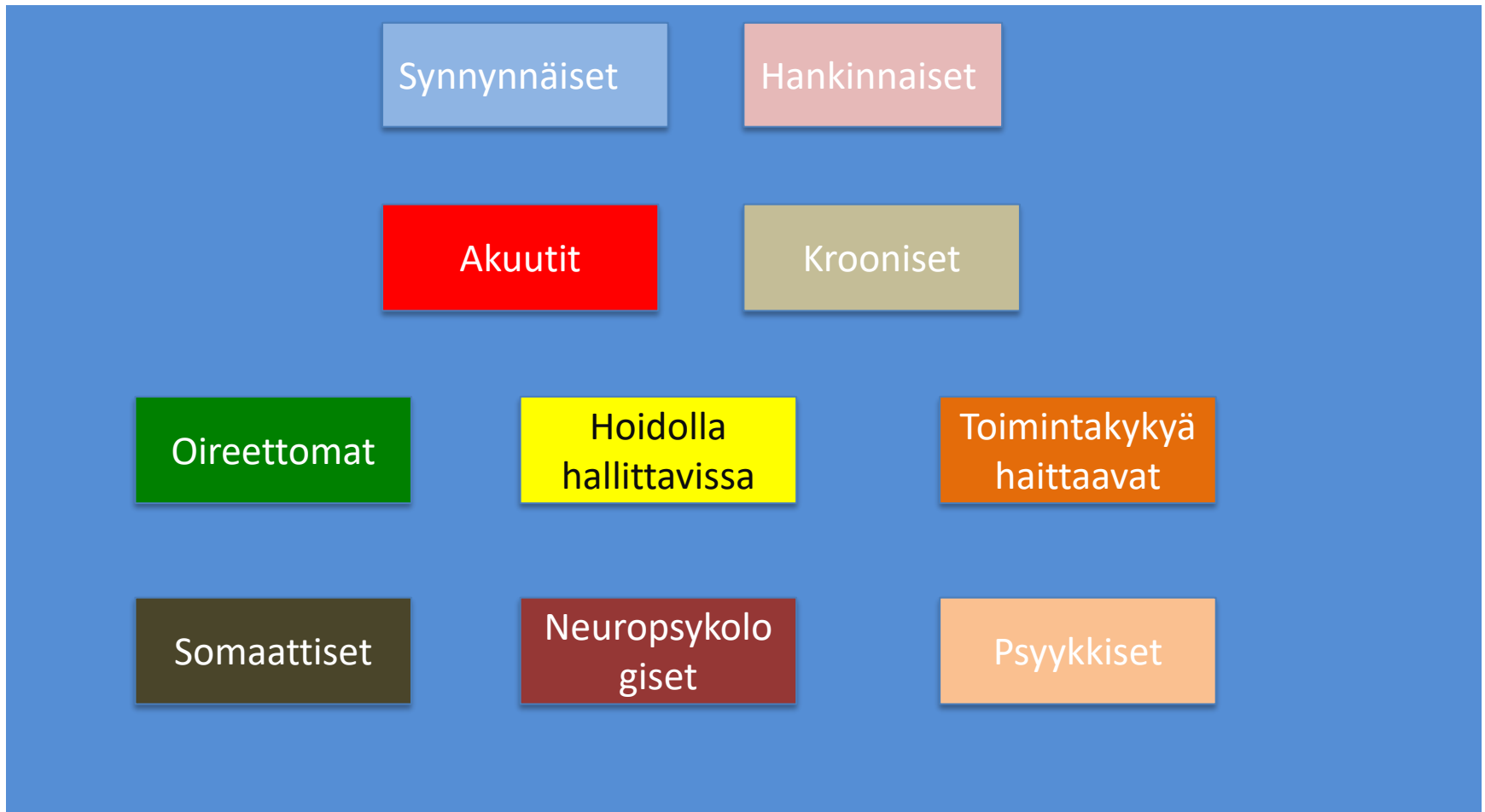
Muonion-Enontekiön

perusterveydenhuollon tulosalue LSHP

Miksi terveyseroja pitäisi kaventaa?

- Terveys on onnellisen elämän osa-alue ja lääkärille työn itsetarkoitus.
- Tasa-arvoisuuteen ja oikeudenmukaisuuteen pyrkivä yhteiskunta luo kaikille samanlaiset mahdollisuudet hyvään elämään.
- Yhteiskuntarauha edellyttää siedettävää tasa-arvoisuutta.
- Terveystenhuollon kustannusten kasvua voidaan hillitä ja yhteiskunnan tuottavuutta lisätä paremmalla terveydellä.

Miten terveyteen vaikuttavat asiat voi luokitella?

Mitä terveyserojen taustalla on?

- Geneettinen alttius (impulssikontrolli, älykkyys, häiriöherkkyys, ahdistuneisuus, addiktiotaipumukset, perinnölliset sairaudet, fysiologia, anatomia)
- Elinympäristön ja yhteiskunnan muutos (liikunnan väheneminen, ravitsemuksen energian lisääntyminen, biodiversiteetin väheneminen, yhteisöllisyyden hajoaminen)
- Altisteet/saasteet/ympäristön muutokset
- Kulttuurinen ja sosiaalinen pääoma, verkostot, osallisuus
- Toimintakyky
- Varallisuus
- **Koulutustaso**
- Ylisukupolvinen periytyminen
- Ikä
- Muuta?

Miten terveyseroja on yritetty kaventaa?

- Lainsäädäntö (minimipalkka, äänioikeus, tasaveroisuus)
- Koulutusmahdollisuudet / sosiaalinen siirtyminen /osallistaminen
- Perusterveydenhuolto / verorahoitteinen terveydenhuolto ja KELA:n lääkekorvaukset /Hyvinvointialueet
- Sosiaalijärjestelmä, toimeentulotuki
- Rokottaminen
- Kaavoitus
- Yhteiskunnan infrastruktuuri
- Kolmas sektori/harrasteet/kansalaisopistot

Kuka siis voi kaventaa terveyseroja?

- Poliittiset päättäjät
- Sosiaali- ja terveystyön asiantuntijat/työntekijät
- Opetusalan ammattilaiset
- Työllistämisen ja kuntoutuksen ammattilaiset, päihdetyön tekijät, rikosseuraamusvirasto
- Kolmas sektori
- Yritykset
- Jokainen kansalainen ja perheenjäsen

Millaisia asioita voidaan tehdä?

- **Tuupata** ihmisiä kohti terveellisempiä ratkaisuja
- **Ennaltaehkäistä** tilanteita, joissa geneettinen haavoittuvuus aktivoituu (päihteet, syrjäytyminen/marginalisoituminen, liikkumattomuus).
- **Tarjota** hyvin saatavilla olevaa hoitoa (etäisyys, hinta, sitoutuminen)
- Erillisryhmien **tarpeiden huomioiminen** (esim vanhukset, työttömät, vangit)
- **Koulutus, yhteisöllisyys ja liikunta.**

Matkalla pienempiin terveyseroihin

- Terveyseroja ei voida kokonaan poistaa – ne syntyvät osittain väistämättömästi.
- Vähäiset terveyserot tarkoittavat terveempiä ja toimintakykyisempiä yksilöitä.
- Vähäiset terveyserot auttavat koko yhteisöä.
- Alttiudet huonompaan terveyteen tulisi tunnistaa hyvissä ajoin ja tarjota moniammatillisia palveluita riittävän varhain.
- Poliitikassa tulisi pitää esillä päätösten vaikutusta terveyseroihin.

Kuka voi vähentää terveyseroja?

Mää!

